

**Publiczne Przedszkole
w Zespole Oświatowym
w Nowych Iganiach**

**PROGRAM ADAPTACYJNY
Publicznego Przedszkola w Zespole Oświatowym
w Nowych Iganiach**

„Już jestem przedszkolakiem”

WSTĘP

Adaptacja to proces polegający na przystosowaniu się jednostki lub grupy do funkcjonowania w zmienionym środowisku społecznym, przystosowaniu się do nowych jego warunków.

Adaptacja dziecka w przedszkolu może być okresem trudnym i długim zarówno dla dziecka jak i jego rodziców. Obserwacje zachowań dzieci i rodziców w pierwszych dniach września, ich przykrych doznań emocjonalnych związanych z rozstaniem, obaw rodziców pozostawiających swoje pociechy pod opieką obcych osób, niepokojów o to, czy dziecko poradzi sobie samo w nowych warunkach, skłoniły nas do opracowania programu adaptacyjnego, który pomoże szybciej i łagodniej zaadaptować się dziecku do warunków przedszkolnych, a rodzicom w pełni zaufać personelowi przedszkola i powierzyć mu swoje dziecko pod opiekę.

Żeby proces adaptacyjny przebiegał sprawnie i zgodnie z potrzebami i możliwościami psychofizycznymi dziecka, musi zaistnieć ścisła współpraca między rodzicami a przedszkolem. Wspólnie z rodzicami wychowawcy są odpowiedzialni za wprowadzenie dziecka do przedszkola i uczynienie go szczęśliwym przedszkolakiem.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Dziecko ma prawo do respektowania jego potrzeb, w szczególności potrzeby bezpieczeństwa.
2. Rodzice mają świadomość prawa i obowiązku aktywnego kreowania sytuacji wychowawczo – edukacyjnych, umożliwiających prawidłowy rozwój dziecka.
3. Personel przedszkola ma dobry kontakt z dzieckiem i jego rodzicami, odczuwa zaufanie z ich strony.

Cel główny programu:

„Tworzenie optymalnych warunków dla łatwiejszej adaptacji dziecka w przedszkolu”

2. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

- Wspomaganie dziecka w procesie przystosowania się do życia w przedszkolu.
- Nawiązanie bliskiego, serdecznego kontaktu w relacjach: nauczyciel – dziecko, nauczyciel – rodzic.
- Przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia.
- Określenie wzajemnych oczekiwań rodzice – przedszkole.
- Obniżanie lęku rodziców, związanego z koniecznością oddania dziecka do przedszkola.
- Poznanie środowiska domowego dziecka.
- Ukształtowanie pozytywnego wizerunku przedszkola.

3. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI:

Rodzice dzieci przedszkolnych tworzą integralną część programu adaptacyjnego. Dlatego współpraca z nimi jest bardzo ważna. Umiejętnie należy więc dobierać formy współpracy z rodzicami dzieci.

Formy kontaktów z rodzicami wychowanków to:

- Zebrania z rodzicami
- Kontakty indywidualne
- Rodzinne spotkania
- Zajęcia otwarte dla rodziców
- Uroczystości przedszkolne
- Gazetki przedszkolne,
- Strona internetowa przedszkola,
- Tablice informacyjne dla rodziców
- Informacja o adaptacji dziecka do przedszkola
- Informacja o wyprawce przedszkolaka
- Spotkanie organizacyjne dla rodziców nowo przyjętych dzieci
- Spotkanie adaptacyjne
- Ogłoszenie o zapisach dzieci do przedszkola

4.HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH – METODY, FORMY I CELE DZIAŁAŃ

4.1. Zorganizowanie „Dni otwartych przedszkola” – marzec

- Wypełnianie karty zgłoszenia dziecka.
- Podanie adresu strony internetowej placówki
- Zapoznanie z budynkiem i ogrodem przedszkolnym.
- Przedstawienie oferty edukacyjnej przedszkola.
- Rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami.
- Zaproszenie rodziców na zebranie organizacyjne (maj /czerwiec).

Cel:

- Nawiązanie kontaktu z dzieckiem i rodzicami.
- Umożliwienie dziecku pierwszego kontaktu z przedszkolem.
- Przekazanie rodzicom informacji o placówce.

Oczekiwane rezultaty:

- Dziecko zna przedszkole, do którego będzie uczęszczało.
- Rodzice znają ofertę edukacyjną przedszkola.
- Rodzice mają dostęp do pełnej informacji na temat placówki.

4.2. Zebranie organizacyjne dla rodziców dzieci nowoprzyjętych do przedszkola – maj/czerwiec

- Prelekcja psychologa nt. „Adaptacja dziecka do przedszkola”- przekazanie praktycznych wskazówek i rad jak przygotować dziecko do przedszkola.
- Indywidualne konsultacje z psychologiem.
- Omówienie organizacji pracy placówki.
- Rozmowy z wychowawcami grup.
- Zaproszenie rodziców z dziećmi do udziału w zajęciach adaptacyjnych w miesiącu sierpniu.

Cel:

- Zachęcenie rodziców do przygotowania dziecka do nowych warunków, jakie zastanie w przedszkolu.
- Uświadomienie rodzicom, że współdziałanie z pracownikami przedszkola to warunek udanej adaptacji dziecka.
- Zapoznanie rodziców z programem adaptacyjnym i rozkładem dnia przedszkolnego.

Oczekiwane rezultaty:

- Rodzice wiedzą jak przygotować dziecko do nowych warunków, jakie zastanie w przedszkolu.
- Rodzice współpracują z personelem przedszkola w celu lepszej adaptacji swojego dziecka do nowych warunków.
- Rodzice znają Program Adaptacyjny Publicznego Przedszkola w Nowych Iganiach.
- Rodzice znają organizację pracy w przedszkolu.

4.3.Zorganizowanie Dnia Adaptacyjnego – sierpień

- Zabawy integracyjne.
- Warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców.
- Zwiedzanie przedszkola.
- Swobodne zabawy dzieci w salach i na placu zabaw przedszkola.
- Ankieta dla rodziców dotycząca dziecka.
- Indywidualne rozmowy z wychowawcami grup.

Cel:

- Uświadomienie dzieciom, że pobyt w przedszkolu może być dla nich ciekawą i wesołą zabawą oraz formą radosnego działania.
- Zapoznanie dzieci z nauczycielami, kolegami – próba wspólnych zabaw.
- Lepsze poznanie dzieci nowoprzyjętych.
- Zebranie informacji o dziecku, jego przyzwyczajeniach, upodobaniach, ewentualnych problemach zdrowotnych, itp.

Oczekiwane rezultaty:

- Dziecko obserwuje swoich nowych kolegów w trakcie zabaw i zajęć.
- Dziecko chętnie uczestniczy w zabawach integracyjnych z przedszkolakami i nauczycielkami.
- Nauczyciel wykorzystuje zabawy integracyjne Klanzy ułatwiające nowym dzieciom integrację z przedszkolakami i nauczycielami.
- Rodzice znają nauczycielkę grupy, do której będzie należeć ich dziecko.

4.4. Tydzień Adaptacyjny w przedszkolu - wrzesień

- Zabawy integracyjne.
- Zajęcia adaptacyjne.
- Wspólne zabawy w kąciakach zainteresowań.

Cel:

- Poznanie się dzieci.
- Zapoznanie się dziecka z przedszkolem.
- Identyfikowanie się dzieci ze swoją grupą.
- Poznanie zasad obowiązujących w przedszkolu.
- Poznanie potrzeb i możliwości dziecka.

Oczekiwane rezultaty:

- Dziecko czuje się w przedszkolu bezpiecznie.
- Dziecko bliżej poznaje kolegów z grupy.
- Dziecko poznaje zasady obowiązujące w przedszkolu.

4.6. Zebranie z rodzicami – wrzesień

- Zebranie ogólne z Dyrekcją Zespołu Oświatowego
- Zebrania grupowe.
- Przedstawienie programów realizowanych w przedszkolu
- Wybór rodziców do trójki klasowej.
- Sprawy organizacyjne.

Cel:

- Poznanie potrzeb i oczekiwań rodziców.
- Uzyskanie informacji zwrotnych dotyczących problemu adaptacji dziecka w przedszkolu.

Oczekiwane rezultaty:

- Przedszkole zna potrzeby i oczekiwania rodziców wobec przedszkola.
- Nauczyciel zebrał wiele informacji o dziecku.
- Rodzice znają oczekiwania przedszkola wobec nich.
- Nauczyciel uzyskał informację zwrotną od rodziców na temat przebiegu dni adaptacyjnych w przedszkolu.

4.7. Zajęcia otwarte dla rodziców - październik/listopad

- Wspólne zabawy integracyjne dzieci i rodziców.
- Warsztaty plastyczne.

Cel:

- Ukazanie metod pracy w przedszkolu.
- Obserwacja dziecka jego funkcjonowania na tle grupy.
- Integrowanie środowiska rodziców.

Oczekiwane rezultaty:

- Rodzice poznają system edukacyjny w przedszkolu.
- Rodzice włączają się w proces edukacyjny w przedszkolu.

4.8. Uroczystość przedszkolna „Pasowanie na przedszkolaka”- listopad

- Część artystyczna: piosenki i wierszyki.
- Zabawy i konkursy z rodzicami.
- Złożenie obietnicy przedszkolaka i wręczenie oznak oraz dyplomów „Już jestem przedszkolakiem” dzieciom nowoprzyjętym.

- Wręczenie upominków.

Cel:

- Zapoznanie z przedszkolną tradycją.
- Wprowadzenie serdecznej i miłej atmosfery przez cały personel przedszkola.
- Nawiązanie aktywnej współpracy rodziców nowoprzyjętych dzieci z przedszkolem.
- Podkreślenie wartości dziecka w zbiorowości przedszkolnej jako pełnoprawnego przedszkolaka.

Oczekiwane rezultaty:

- Dziecko czuje się pełnoprawnym przedszkolakiem.
- Rodzice znają tradycje przedszkola.
- Rodzice mają zaufanie do całego personelu przedszkola.
- Rodzice aktywnie współpracują z przedszkolem.

5. Wykorzystane środki do realizacji programu adaptacyjnego

1. Korzystanie z bazy dydaktyczno - materialnej Przedszkola.
2. Korzystanie z fachowej pomocy specjalistów Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej – psychologa.
3. Korzystanie z materiałów edukacyjnych dotyczących problemu adaptacji.
4. Pomoc i współpraca rodziców dziecka.
5. Wysokie kwalifikacje kadry pedagogicznej oraz pomoc pozostałego personelu Przedszkola.

6. Ewaluacja

Dziecko, które w przedszkolu przechodzi okres adaptacji poddane jest ciągłej i wnikliwej obserwacji. Każde działanie nauczyciela musi być przemyślane i zaplanowane. Nauczyciele muszą więc dostosować warunki otoczenia do potrzeb dziecka uwzględniając jego stopień rozwoju psychicznego, emocjonalnego i społecznego. Ewaluacją końcową będą wyniki ankiet dla rodziców dotyczące przebiegu procesu adaptacyjnego dziecka.

Rodzice:

- ankietowanie rodziców nowoprzybyłych dzieci, w celu uzyskania informacji na temat adaptacji dzieci do nowych warunków.

Dzieci:

- arkusz obserwacji.

Bibliografia:

1. A u nas w przedszkolu – zbiór scenariuszy zajęć adaptacyjnych / Maria Brody-Bajak - Kraków 2015 r.
2. Edukacja przedszkolna a integracja społeczna / Danuta Al-Khamisy. - Warszawa 2006 r.
3. Przystosowanie psychospołeczne dziecka do przedszkola/ Jadwiga Lubowiecka - Warszawa 2000 r.
4. Witamy w przedszkolu : wspomaganie procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego / Anna Klim-Klimaszewska. – Warszawa 2010 r.

Załączniki:

1. „Jak pomóc dziecku w adaptacji do przedszkola” – informacja dla rodziców.

Załącznik 1

Jak pomóc dziecku w adaptacji do przedszkola

Rozpoczęcie nauki w przedszkolu to dla dziecka ogromna zmiana i związane z nią przeżycie. Przygotuj swoją pociechę z wyprzedzeniem na nową sytuację, aby nie była zaskoczeniem czy szokiem.

Dowiedz się, jak wygląda porządek dnia w przedszkolu, do którego idzie Twoje dziecko – kiedy są posiłki, kiedy drzemka, kiedy spacer czy wyjście na plac zabaw. (Zobacz: Ramowy rozkład dnia). Aby uniknąć nagłej zmiany codziennej rutyny, na kilka tygodni przed planowanym pójściem dziecka do przedszkola wprowadź w domu podobny harmonogram zajęć. Budź też dziecko o godzinie, o której będzie wstawać do przedszkola. Dzięki temu oszczędzisz maluchowi dodatkowego stresu – nie będzie się musiał adaptować do zupełnie odmiennego rytmu dnia.

Powiedz dziecku o zmianach, jakie je czekają. Wy tłumacz, co to jest przedszkole, po co dzieci tam chodzą i co się tam robi. Nie opowiadaj jednak zbyt wiele o tym, jak będzie, nie snuj konkretnych wizji. Nie zapewnij, że będzie wspaniale.

Jeżeli do tej pory dziecko było z Tobą nierozłączne, to moment pójścia do przedszkola może być dla niego (i dla Ciebie) bardzo trudny. Dlatego ćwicz „rozstania” już wcześniej. Najpierw na krótki czas (np. na godzinę) zostaw pociechę u kogoś z rodziny. Następnie przedłuż nieco ten czas. Potem możesz umówić się na krótką wizytę u kolegi z piaskownicy i zostawić dziecko pod opieką jego rodziców, dając mu przy tym możliwość zabawy z rówieśnikiem. Zawsze jednak żegnaj się z dzieckiem (a nie znikaj, gdy jest czymś zajęte). Określ, kiedy wrócisz, w sposób jasny dla dziecka, np. gdy skończy oglądać wieczorynkę, a nie za godzinę.

Wspieraj dziecko w jego samodzielności, unikaj wyręczania we wszystkim. Dzięki temu uczy się wykonywać czynności, które pomogą mu w sprawnym funkcjonowaniu w przedszkolu. Bardzo ważna jest nauka czynności samoobsługowych – ubierania się, rozbierania, korzystania z toalety, komunikowania otoczeniu swoich potrzeb.

Odprowadzając dziecko do przedszkola, powinieneś maksymalnie skrócić rytuał pożegnania. Pomóż dziecku się przebrać, odprowadź do jego sali, pożegnaj się i wyjdź. Nie sprawdzaj, jak dziecko sobie radzi, zaglądając przez drzwi. Takie zachowanie jest przejawem Twojego własnego niepokoju. Nie obciążaj nim dziecka.

Jeżeli dziecko płacze, nie pozwól, by to zachwiało Twoją pewnością siebie. Jeżeli ulegniesz i w tym momencie zabierzesz pociechę do domu, to przy następnej próbie odprowadzenia do przedszkola będzie jeszcze gorzej. Maluch nauczy się, że za pomocą łez uniknie rozstania.

Nigdy nie stosuj manewru „ucieczki” – nie zostawiaj dziecka, bez pożegnania, licząc na to, że nie zauważy Twojego zniknięcia. Maluch na pewno się zorientuje i może przeżyć taką sytuację jako porzucenie. Zburzysz w ten sposób jego zaufanie i zachwiejesz poczuciem bezpieczeństwa.

Powiedz dziecku, kiedy odbierzesz je z przedszkola, podając punkt w czasie, który będzie dla niego łatwy do określenia (np. gdy skończycie popołudniową drzemkę lub gdy skończycie jeść podwieczorek). Bezwzględnie dotrzyмай tej obietnicy, bo inaczej dziecko przestanie Ci wierzyć.

Na początku dobrze jest skrócić czas pobytu w przedszkolu, by ułatwić dziecku adaptację. Jeżeli to możliwe, przez jakiś czas odbieraj dziecko, np. po obiedzie. Ustal z nim, kiedy czas jego pobytu zostanie przedłużony i w dniu, gdy ma to nastąpić, przypomnij maluchowi, że od teraz będziesz po niego przychodzić np. po podwieczorku.

Jeżeli dziecko płacze przy rozstaniach, np. z mamą, dobrze jest, jeśli inna bliska osoba (tata, ciocia, babcia) będzie przez jakiś czas odprowadzać do przedszkola.

W okresie adaptacji wsparciem dla dziecka może być zabranie do przedszkola jakiegoś przedmiotu, który daje malcowi poczucie bezpieczeństwa (ulubiony pluszak lub rzecz kojarząca się z rodzicem, np. szal mamy).

Wspieraj dziecko w radzeniu sobie z emocjami, które w tym trudnym dla niego okresie mogą być bardzo silne. Pamiętaj, że lęk, niepokój czy żal rozstania są w tej sytuacji czymś naturalnym. Dlatego nie zaprzeczaj tym uczuciom, unikaj stwierdzeń: Tylko nie płacz, przecież przedszkole jest super!, jeżeli widzisz, że jest to nie zgodne z tym co dziecko w tej chwili przeżywa. Powiedz lepiej: Zdaje się, że się boisz, chyba jest ci smutno itp. Jeżeli zaakceptujesz negatywne uczucia dziecka, maluch szybciej się z nimi upora.

Nie porównuj dziecka z rówieśnikami czy starszym rodzeństwem. Nie mów Popatrz, Jasiu nigdy nie płacze w przedszkolu. Każde dziecko może mieć inne tempo adaptacji i w inny sposób reagować emocjonalnie na różne sytuacje, więc porównania nie mają sensu, a są dla malucha krzywdzące.

Odbierając dziecko z przedszkola, nie zasypuj go od razu pytaniami: No i jak było?, Jak ci się podobało?, Płakałeś?, Co robiłeś?. Takie pytania mogą niepotrzebnie zestresować malucha. Lepiej będzie, jeżeli zwyczajnie ucieszysz się na jego widok, przytulisz i zaproponujesz coś miłego, co moglibyście

wspólnie porobić, a dziecko samo zacznie opowiadać. Pierwszego dnia, odbierając je z przedszkola, możesz podarować mu jakiś drobiazg (jako nagrodę, a nie jako formę przekupstwa, na zasadzie Jeżeli zostaniesz w przedszkolu, to kupię Ci zabawkę).

Zadania dla rodziców na wakacje!!!

Jeżeli dziecko nie miało do tej pory kontaktu z rówieśnikami, trzeba to koniecznie nadrobić!

1. Ustalmy w domu stały rytm dnia.
2. Nie kładźmy dziecko późno spać, najlepiej po dobranocce.
3. Wprowadźmy do jadłospisu domowego urozmaicone potrawy (jeśli w domu dziecko czegoś nie je to w przedszkolu też nie będzie tego jadło).
4. Skończmy z rozdrabnianiem pokarmów.
5. Nauczmy dziecko samodzielnie jeść, bo inaczej w przedszkolu będzie do nakarmienia 25 dzieci.
6. Pozwólmy dziecku chodzić i biegać. Nie nośmy już „naszego maleństwa” na rękach.
7. Ćwiczmy z dzieckiem samoobsługę.
8. Nauczmy dziecko samodzielnie korzystać z toalety. Zrezygnujmy już z nocnika.
9. Odzwyczajmy je od pampersów.
10. Zacznijmy od zaraz, ale nie mówmy dzieciom, że to z powodu pójścia do przedszkola!